

9611-İŞVEREN VE İŞVEREN VEKİLİNİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMİ

Ünite 10: İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Faktörleri-III

İşyeri Bina ve Eklentileri

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 30. maddesine dayanılarak 17 Temmuz 2013 tarih ve 28710 sayılı Resmî Gazete'de "İşyeri Bina ve Eklentilerde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik" yayımlanmıştır. Yönetmelik'in amacı, işyeri bina ve eklentilerinde bulunması gereken asgari sağlık ve güvenlik şartlarını belirlemektir. Söz konusu yönetmelik 30/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamına giren bütün işyerlerini içerecek şekilde hazırlanmıştır. Belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olmayan ancak 50'den az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyeri işverenleri veya işveren vekili tarafından Bakanlıkça ilan edilen eğitimleri tamamlamak şartıyla işe giriş ve periyodik muayeneler, tetkikler hariç iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütebilirler. İşveren, işyerinin ve yapılan işin niteliğinin ve risklerinin gerektirdiği her durumda, yönetmelik ekinde (EK-1) belirtilen hususları yerine getirmekle yükümlüdür.

Bu yönetmelik sadece aşağıda belirtilen iş ve yerleri kapsamaktadır:

- İşyeri dışında kullanılan taşıma araçlarında veya taşıma araçlarının içindeki işyerleri,
- Yapı ve benzeri geçici veya hareketli iş alanları,
- Maden, petrol ve gaz çıkarma işleri,
- Balıkçı tekneleri,
- Tarım veya orman işyerlerine ait işyeri bina ve eklentileri hariç, işyerinin sınırları içerisinde olmakla beraber işyeri bina ve eklentilerinde çalışanları iş sağlığı ve güvenliği açısından etkilemeyecek uzaklıkta olan veya işyeri bina ve eklentileri ile iş sağlığı ve güvenliği açısından etkileşim içerisinde olamayacak kadar uzak tarım ve orman alanları.

Binaların Yapısı ve Dayanıklılığı

İşyeri binaları ile bunlara yapılacak her çeşit ek ve değişiklikler, yapılan işin özelliğine uygun nitelik ve yeterli sağlamlıkta inşa edilmelidir.

Elektrik Tesisatı

Elektrik tesisatı, yangın veya patlama tehlikesi oluşturmayacak şekilde projelendirilip tesis edilmeli ve çalışanlar doğrudan veya dolaylı temas sonucu kaza riskine karşı korunmalıdır. Elektrik tesisatının projelendirilmesi, kurulması, malzemesinin ve koruyucu cihazlarının seçimi kullanılacak gerilime ve ortam şartlarına uygun olarak yapılmalı, bakımı, onarımı, kontrolü ve işletilmesi sağlanmalıdır.

Acil Çıkış Yolları ve Kapıları

İşyerlerindeki bütün acil çıkış yolları ve kapılarının doğrudan dışarıya veya güvenli bir alana açılması sağlanmalı ve önlerinde ya da arkalarında çıkışı önleyecek hiçbir engel bulundurulmamalıdır. Acil çıkış yolları ve

kapılarının sayısı, nitelikleri, boyutları ve yerlerinin; yapılan işin niteliğine, işyerinin büyüklüğüne, kullanım şekline, işyerinde bulunan ekipmana ve bulunabilecek azami kişi sayısına göre Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmeliğe göre belirlenmelidir. Acil çıkış kapılarının, acil durumlarda çalışanların hemen ve kolayca açabilecekleri şekilde ve dışarıya doğru açılır (panik çıkış sistemi) olması gerekir. Raylı veya döner kapılar acil çıkış kapısı olarak kullanılamaz. Aydınlatılması gereken acil çıkış yolları ve kapılarında, elektrik kesilmesi hâlinde yeterli aydınlatmayı sağlayacak ayrı bir enerji kaynağına bağlı acil aydınlatma sistemi bulundurulmalıdır.

Yangınla Mücadele

Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmelik'te belirtilen hususlar dikkate alınmak üzere işyerinde etkili ve yeterli yangın söndürme ekipmanı ile gerektiğinde yangın detektörleri ve alarm sistemlerinin; işyerinin büyüklüğüne, yapılan işin özelliğine, işyerinde bulunan ekipmanlara, kullanılan maddelerin fiziksel ve kimyasal özelliklerine ve işyerinde bulunabilecek azami kişi sayısına göre bulundurulması gerekmektedir. 50'den az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyeri işverenleri, yangınla mücadele konularında, işyeri dışındaki kuruluşlarla irtibatın sağlanması ve yetkilinin haberdar edilmesi gibi gerekli düzenlemelerin yapılması için en az bir çalışanını görevlendirmelidir.

Kapalı İşyerlerinin Havalandırılması

Kapalı işyerlerinde çalışanların ihtiyaç duyacakları yeterli oranda temiz havanın bulunması gerekmektedir. Yeterli hava hacminin tespitinde, çalışma yöntemi, çalışan sayısı ve çalışanların yaptıkları iş dikkate alınmalıdır.

Mekanik havalandırma sistemi kullanıldığında sistemin her zaman çalışır durumda olması gerekmektedir. Mekanik ve genel havalandırma sistemlerinin bakım ve onarımları ile uygun filtre kullanım ve değişimleri yıllık olarak yetkili kişilere yaptırılmalıdır. Pasif havalandırma sistemlerinde ise hava akımının, çalışanları rahatsız etmeyecek, çalışanların fiziksel ve psikolojik durumlarını olumsuz etkilemeyecek, ani ve yüksek sıcaklık farkı oluşturmayacak şekilde olması sağlanmalıdır.

Ortam Sıcaklığı

İşyerlerinde termal konfor şartlarının çalışanların fiziksel ve psikolojik durumlarını olumsuz etkilemeyecek, çalışılan ortamın sıcaklığının çalışma şekline ve çalışanların harcadıkları güce uygun olması gerekmektedir. Dinlenme, bekleme, soyunma yerleri, duş ve tuvaletler, yemekhaneler, kantinler ve ilk yardım odaları kullanım amaçlarına göre yeterli sıcaklıkta tutulmalıdır. Isıtma ve soğutma amacıyla kullanılan araçlar, çalışanı rahatsız etmeyecek ve kaza riski oluşturmayacak şekilde yerleştirilerek bakım ve kontrollerinin düzenli yapılması sağlanmalıdır. Pencere ve çatı aydınlatmaları işyerinin ve yapılan işin özelliğine göre güneş ışığının olumsuz etkilerini önleyecek özellikte olmalı ve önleyecek şekilde konumlandırılmalıdır.

9611-İŞVEREN VE İŞVEREN VEKİLİNİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMİ

Ünite 10: İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Faktörleri-III

Aydınlatma

İşyerlerinin gün ışığıyla yeteri derecede aydınlatılmış olması gerekir. İşin konusu veya işyerinin inşaat tarzı nedeniyle gün ışığından yeterince yararlanılamayan durumlarda veya gece çalışmalarında, suni ışıkla uygun ve yeterli aydınlatma sağlanmalıdır. Aydınlatma sisteminin devre dışı kalmasının çalışanlar için risk oluşturabileceği yerlerde ise yeterli aydınlatmayı sağlayacak ayrı bir enerji kaynağına bağlı acil aydınlatma sistemi bulunmalıdır.

İşyeri Tabanı, Duvarları, Tavanı ve Çatısı

Çalışanların fiziksel faaliyetleri, yapılan işlerin niteliği ve termal konfor şartları dikkate alınarak işyerinin uygun bölümlere ayrılması gerekmektedir. İşyerlerinde, taban döşeme ve kaplamalarının sağlam, kuru ve mümkün olduğu kadar düz, kaymaz ve seviye farkı bulunmayacak bir şekilde olması sağlanmalı, buralarda tehlikeli eğimler, çukurlar ve engeller bulundurulmamalıdır. Taban ve asma kat döşemeleri, üzerine konulacak makine, araç-gereç ve benzeri malzeme ile buralarda bulunabilecek çalışanların ağırlığına dayanabilecek şekilde yapılmalıdır.

Bina, avlu, geçit ve ulaşım yollarında ve bunların civarında bulunan saydam veya yarı saydam duvarlar ile özellikle camlı bölmeler, açık bir şekilde işaretlenerek güvenli malzemenin yapılmalı, çarpma ve kırılmaya karşı korunmalıdır. Tavan yeterli hava hacmini ve havalandırmayı sağlayacak ve sağlık yönünden sakınca meydana getirmeyecek yükseklikte olmalıdır.

Pencereler

İşyerlerinde pencerelerin ve tavan pencerelerinin, güvenli bir şekilde açılır, kapanır ve ayarlanabilir olması sağlanmalıdır. Pencereler açık olduklarında çalışanlar için herhangi bir tehlike oluşturmayacak şekilde yerleştirilerek çalışanları, pencere ve menfezlerden gelen güneş ışığının, ısısının ve hava akımlarının olumsuz etkilerinden koruyacak gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir. Pencereler güvenli bir şekilde temizlenebilir özellikte olmalıdır.

Kapılar ve Girişler

Kapı ve girişlerin yerlerinin, sayılarının, boyutlarının ve yapıldıkları malzemelerin, buldukları oda ve alanların yapısı ile kullanım amacına ve çalışanların rahatça girip çıkmalarına uygun olması gerekmektedir. Raylı kapılarda raydan çıkmayı ve devrilmeyi, yukarı doğru açılan kapılarda ise aşağı düşmeyi önleyici güvenlik sistemleri bulunmalıdır. Kaçış yollarında bulunan kapılar uygun şekilde işaretlenmeli ve yardım almaksızın her zaman ve her durumda içeriden açılabilir özellikte olmalıdır.

Ulaşım Yolları - Tehlikeli Alanlar

İşyerinde merdiven, koridor, geçiş yolu, yükleme yeri ve rampa dâhil bütün yollar, yaya ve araçların güvenli hareketlerini sağlayacak ve yakınlarında çalışanlara tehlike oluşturmayacak şekil ve boyutlarda olmalıdır. Erişim yollarının engebeli, çukur, kaygan olmaması

sağlanmalı ve bakımlarının yapılması gerekmektedir. Malzeme taşınan yollarda yayalar için yeterli güvenlik mesafesi bırakılmalıdır. Araç geçiş yolları ile kapılar, yaya geçiş yolları, koridorlar ve merdivenler arasında da yeterli mesafe olmalıdır.

Yapılan işin özelliği nedeniyle malzeme veya çalışanların düşme riski bulunan tehlikeli alanlara, görevli olmayan kişilerin girmesi uygun araç ve gereçlerle engellenmelidir. Tehlikeli alanlara girme yetkisi olan kişilerin korunması için uygun tedbirler alınmalı, bu alanlar da açıkça işaretlenmelidir.

Merdivenler

Merdivenlerin; işyerinin büyüklüğüne, yapılan işin özelliğine, işyerinde bulunabilecek azami kişi sayısına göre, ateşe dayanıklı yanmaz malzemenin, sağlam, yeterli genişlik ve eğimde, etrafı düşmelere karşı uygun korkuluklarla çevrili olması gerekmektedir. Korkuluksuz merdivenler çalışanlar açısından düşme riski taşımaktadır. Merdivenler, sağlık ve güvenlik yönünden risk oluşturmayacak şekilde yapılmalıdır.

Yürüyen Merdivenler ve Bantlar İçin Özel Tedbirler

Yürüyen merdiven ve bantların güvenli bir şekilde çalışması ve gerekli güvenlik donanımlarına sahip olması gerekmektedir.

Yükleme Yerleri ve Rampalar

Yükleme yerleri ve rampaları, taşınacak yükün boyutlarına uygun olması, çalışanların düşmesini önleyecek şekilde güvenli olması, bu yerlerde en az bir çıkış yeri bulunması, belirli bir genişliğin üzerinde olan yükleme yerlerinde teknik olarak mümkünse her iki uçta da çıkış yeri bulunması sağlanmalıdır. Yükleme yerlerinde, araçların yanaşması için kılavuz çizgileri de olmalıdır.

Çalışma Yeri Boyutları ve Hava Hacmi- Çalışma Yerinde Hareket Serbestliği

Çalışma yerinin rahat çalışılması açısından taban alanının, yüksekliğinin ve hava hacminin, çalışanların sağlık ve güvenliklerini riske atmadan işlerini yürütebilmelerini sağlayacak şekilde yeterli olması gerekmektedir. İşyerlerinin hava hacminin hesabı, makine, malzeme ve benzeri tesislerin kapladığı hacimler de dâhil edilerek yapılmalıdır. Çalışanın işini yaptığı yerde ise rahat hareket edebilmesi için yeterli serbest alan bulunmalıdır.

Dinlenme Yerleri

Yapılan işin özelliği nedeniyle çalışanların sağlığı ve güvenliği açısından gerekli hâllerde veya 10 ve daha fazla çalışanın bulunduğu işyerlerinde uygun bir dinlenme yerinin olması sağlanır. İşyerlerinde daha uygun bir yer yoksa gerekli koşulların sağlanması şartıyla yemek yeme yerleri dinlenme yeri olarak kullanılabilir. Gebe ve emziren kadınların uzanarak dinlenebilecekleri uygun şartlar sağlanmalıdır.

9611-İŞVEREN VE İŞVEREN VEKİLİNİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMİ

Ünite 10: İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Faktörleri-III

Yemek Yeme Yeri

Yemeklerini işyerinde yemek durumunda olan çalışanlar için, rahat yemek yenebilecek nitelik ve genişlikte, uygun termal konfor ve hijyen şartlarını sağlayan ekipman ve araç-gereç ile donatılmış yemek yeme yeri bulunmalıdır. Eğer daha uygun bir yer yoksa gerekli koşulların sağlanması şartıyla, dinlenme yerleri yemek yeme yeri olarak kullanılabilir.

Soyunma Yeri ve Elbise Dolabı

İş elbisesi giyme zorunluluğu olan çalışanlar için, yeterli büyüklükte, uygun aydınlatma, havalandırma, termal konfor ve hijyen şartlarına sahip, kadın ve erkek çalışanlar için ayrı yeterli kapasitede soyunma yerleri sağlanmalıdır. Ayrıca soyunma yerlerinin kolayca ulaşılabilir ve içerisinde yeterli sayıda oturma yerinin bulunması gerekmektedir.

Duşlar ve Lavabolar

Yapılan işin veya sağlıkla ilgili nedenlerin gerektirmesi hâlinde veya çalışanların yıkanmalarının ve temizlenmelerinin gerektiği her durumda, kadın ve erkek çalışanlar için ayrı ayrı sıcak ve soğuk suyu bulunan uygun yıkanma yerleri ve duşların oluşturulması gerekmektedir.

Tuvalet ve Lavabolar

Çalışma yerlerine, dinlenme odalarına, soyunma yerlerine, duş ve yıkanma yerlerine yakın yerlerde, kadın ve erkek çalışanlar için ayrı ayrı olmak üzere, uygun havalandırma, aydınlatma, termal konfor ve hijyen şartlarını da sağlayacak nitelikte yeterli sayıda tuvalet ve lavabolar gerekli temizlik malzemeleriyle birlikte bulundurulmalıdır.

Atık Sulara Drenaj Kanalı

İşyerlerinde atık ve birikinti suların aktığı ve toplandığı yerler, uygun bir kapak ile örtülü özel veya genel bir kanalizasyona veya fosseptiğe bağlanarak çalışılan alandan yeteri kadar uzakta olması sağlanmalıdır. Atık su kanalizasyon kotunun kurtarmadığı durumlarda ise mekanik olarak drenaj yapılarak taşıma önlenmelidir.

İlk Yardım Odaları

İşyerinin büyüklüğü, yapılan işin niteliği ve kaza riskine göre, işyerinde bir ya da daha fazla ilk yardım ve acil müdahale odasının bulunması gerekmektedir. 50'den az çalışanı olan az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde acil durumlara müdahale edilmesi ve ilk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında, işyeri dışındaki kuruluşlarla irtibatın sağlanması ve yetkilinin haberdar edilmesi gibi gerekli düzenlemelerin yapılması için en az bir çalışan görevlendirilmelidir.

Engelli Çalışanlar

Engelli çalışanların bulunduğu işyerlerinde bu çalışanların durumları dikkate alınarak gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Bu düzenleme, özellikle engelli çalışanların doğrudan çalıştığı yerlerde ve kullandıkları kapı, geçiş yeri, merdiven, servis araçları, duş, lavabo ve tuvaletlerde gerçekleştirilmelidir.

Açık Alanlardaki Çalışmalarda Özel Önlemler

İşyerindeki açık çalışma yerleri ile yollar ve çalışanların kullandığı diğer açık alanların yaya ve araç trafiğinin güvenli bir şekilde yapılmasını sağlayacak şekilde düzenlenmiş olması gerekir. İşyeri sahasındaki ana yollar, tamir, bakım, gözetim ve denetim için kullanılan diğer yollar ile yükleme ve boşaltma yerlerinde, kapılar ve girişler, ulaşım yolları, tehlikeli alanlar, merdivenler, yürüyen merdivenler ve bantlar için özel tedbirler başlıkları altında belirtilen kurallar uygulanmalıdır.

Temizlik ve Düzen

Hijyenik temizlik, sağlığımıza zarar veren mikroorganizmalardan arındırılmış temizlik olarak tanımlanmaktadır. Hijyenik temizlik kişisel ve iş hijyeni olmak üzere iki kısma ayrılmaktadır. Kişisel hijyen bir kimsenin kendi sağlığını korumak amacıyla kendisi için yapacağı (temiz içme suyu kullanma, el vücut temizliği, diş sağlığına dikkat etme gibi) bireysel uygulamalardır. İş hijyeni (endüstriyel hijyen) ise işyerinde oluşan, hastalığa neden olan, sağlık ve iyilik hâlini bozan, çalışanlar ve toplumdaki bireyler arasında önemli ölçüde huzursuzluk ve verimsizlik yaratan çevresel faktörleri (ortam koşullarını) ve stresleri gözlemleyen (tanıyan), değerlendiren ve kontrol altına alan bir teknik ve kavramdır.

İşyeri temizliği ve düzeni konusunda günümüzde uygulanan en etkili yöntem 5S kuralıdır. Kısaca "S" harfi ile başlayan 5 Japonca sözcükten oluşan bir kavramdır. Bu kavramlar;

- Seiri (Sınıfla); gerekli olmayanı kaldır, gerekli olanı sakla.
- Seiton (Düzenle); her şeye bir yer ve her şey yerli yerinde.
- Seiso (Süpür); her şeyin ve her yerin temizlenmesi ve sürekli olarak temiz tutulması.
- Seiketsu (Standartlaştır); araç, gereç, donanım, alan ve koridorların sürekli ve güvenli biçimde tertipli, düzenli ve temiz tutulması.
- Shitsuke (Sürdür); kurallara ve prosedüre uymak ve uygun biçimde sürdürerek takip etmek.

Sağlık ve Güvenlik İşaretleri

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 30. maddesine dayanılarak 11 Eylül 2013 tarih ve 28762 sayılı Resmî Gazete'de "Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği" yayımlanmıştır. Yönetmeliğin amacı, işyerlerinde kullanılacak sağlık ve güvenlik işaretlerinin uygulanması ile ilgili asgari gereklilikleri belirlemektir. Yönetmelikte geçen işaretler ve açıklamaları şu şekilde sıralanabilir;

- *Acil çıkış ve ilk yardım işaretleri:* Acil çıkış yolları, ilk yardım veya kurtarma ile ilgili bilgi veren işaretleri,
- *Bilgilendirme işareti:* Yasak işareti, uyarı işareti, emredici işaret, acil çıkış ve ilk yardım işaretleri dışında bilgi veren diğer işaretleri,

9611-İŞVEREN VE İŞVEREN VEKİLİNİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMİ

Ünite 10: İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Faktörleri-III

- *Ek bilgi levhası:* Bir işaret levhası ile kullanılan ve ek bilgi sağlayan levhayı,
- *El işareti:* Çalışanlar için tehlike oluşturabilecek manevra yapan operatörleri yönlendirmek üzere ellerin ve/veya kolların önceden anlamları belirlenmiş hareket ve/veya pozisyonlarını,
- *Emredici işaret:* Uyulması zorunlu bir davranışı belirleyen işareti,
- *Güvenlik rengi:* Güvenlik açısından özel bir anlam yüklenen rengi,
- *Işıklı işaret:* Saydam veya yarı saydam malzemeden yapılmış, içeriden veya arkadan aydınlatılarak ışıklı bir yüzey görünümü verilmiş işaret düzeneğini,
- *İşaret levhası:* Geometrik bir şekil, renkler ve bir sembol veya piktogramın kombinasyonu ile özel bilgi ileten ve yeterli aydınlatma ile görülebilir hâle getirilmiş levhayı,
- *İşaretçi:* İşareti veren kişiyi,
- *Operatör:* İşareti izleyerek araç ve gereci kullanan kişiyi,
- *Sağlık ve güvenlik işaretleri:* Özel bir nesne, faaliyet veya durumu işaret eden levha, renk, sesli veya ışıklı sinyal, sözlü iletişim ya da el-kol işareti yoluyla iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgi ya da talimat veren veya tehlikelere karşı uyarı işaretleri,
- *Sembol veya piktogram:* Bir durumu tanımlayan veya özel bir davranışa sevk eden ve bir işaret levhası veya ışıklandırılmış yüzey üzerinde kullanılan şekli,
- *Sesli sinyal:* İnsan sesi ya da yapay insan sesi kullanmaksızın, özel amaçla yapılmış bir düzenekten çıkan ve yayılan kodlanmış ses sinyalini,
- *Sözlü iletişim:* İnsan sesi veya yapay insan sesi ile iletilen, önceden anlamı belirlenmiş sözlü mesajı,
- *Uyarı işareti:* Bir tehlike kaynağı veya tehlike hakkında uyarıda bulunan işareti,
- *Yasak işareti:* Tehlikeye neden olabilecek veya tehlikeye maruz bırakabilecek bir davranışı yasaklayan işareti

İşverenin Yükümlülükleri

İşveren, işyerinde gerçekleştirilen risk değerlendirmesi sonuçlarına göre, işyerindeki risklerin ortadan kaldırılamadığı veya toplu korumaya yönelik teknikler veya işin organizasyonunda kullanılan önlem, yöntem veya süreçlerle yeterince azaltılamadığı durumlarda, sağlık ve güvenlik işaretlerini bulundurmak ve uygun yerlerde kullanılmasını sağlamakla yükümlüdür.

İşveren, yönetmeliğin kapsadığı konular ile ilgili çalışanların veya çalışan temsilcisinin görüşlerini alıp katılımlarını sağlamalıdır. Ayrıca işyerinde kullanılan sağlık ve güvenlik işaretleri hakkında çalışanları veya

çalışan temsilcisini bilgilendirmeli, işaretlerin anlamları ve bu işaretlerin gerektirdiği davranış biçimleri hakkında, çalışanların eğitim almasını sağlamalıdır.

İşaret çeşitleri ise yasaklamalar, uyarılar ve yapılması zorunlu işler ile acil kaçış yollarının ve ilk yardım bölümlerinin yerlerinin belirtilmesi ve tanınması amacıyla kullanılacak sabit ve kalıcı işaretler ile tehlike sinyali vermek, gerekli önlemlerin alınması için ilgili kişinin çağırılması ve çalışanların acil tahliyesi için ışıklı işaretler, sesli sinyaller ve/veya sözlü iletişim kullanılacak geçici işaretler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Kullanılacak İşaret Levhaları

İşaret levhaları özel bir tehlike olan yerlerin ve tehlikeli cisimlerin hemen yakınına, genel tehlike olan yerlerin girişine, engeller dikkate alınarak görüş seviyesine uygun yükseklik ve konumda, iyi aydınlatılmış, erişimi kolay ve görünür bir şekilde yerleştirilmelidir. Doğal ışığın zayıf olduğu yerlerde floresan renkler, reflektör malzeme veya yapay aydınlatma kullanılmalıdır. Kullanılacak işaretler yönetmelikte beş çeşit olarak belirlenmiştir. Bunlar:

- *Yasaklayıcı işaretler;* daire biçiminde, beyaz zemin üzerine siyah piktogram, kırmızı çerçeve ve diyagonal çizgiden oluşan işaretlerdir.
- *Uyarı işaretleri;* üçgen şeklinde, sarı zemin üzerine siyah piktogram, siyah çerçeveden oluşan işaretlerdir
- *Emredici işaretler;* daire biçiminde, mavi zemin üzerine beyaz piktogramdan oluşan işaretlerdir.
- *Acil çıkış ve ilk yardım işaretleri;* dikdörtgen veya kare biçiminde, yeşil zemin üzerine beyaz piktogramdan oluşan işaretlerdir.
- *Yangınla mücadele işaretleri;* dikdörtgen veya kare biçiminde, kırmızı zemin üzerine beyaz piktogramdan oluşan işaretlerdir.